

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Pædagogisk Faglighed

NOTAT

Til Børne- og Ungdomsudvalget (BUU)

Opsamling for BUF refleksionsfællesskaber 2014 om pejlemærket sprog

Baggrund

BUU traf – som led i behandlingen af 'Pædagogisk Kvalitet i Dagtilbud' den 10. oktober 2012 – beslutning om, at forvaltningen årligt skulle præsentere udvalget for en opsamling af BUF refleksionsfællesskaber. Nedenfor kan læses opsamlingen af BUF refleksionsfællesskaberne i 2014.

Forvaltningen vil som led i effektiviseringsstrategien se på mulighederne for at ændre konceptet, så dagtilbuddenes ressourcer i højere grad anvendes lokalt. Når et forslag til det foreligger, vil BUU blive præsenteret for det i en indstilling ultimo 2014.

BUF refleksionsfællesskaberne har som metode to formål:

- At give politikere, pædagoger og ledere på dagtilbudsområdet lejlighed til i fællesskab at reflektere over to pædagogiske pejlemærker for herigennem at danne nye og opmærksomhedspunkter, individuelle såvel som fælles.
- At sikre refleksion i dagtilbuddene over pejlemærkerne mhp. at udvikle og styrke pædagogiske indsatser.

I år var det pejlemærket sprog, der var genstandsfeltet for refleksion, mens pejlemærket om krav om systematik og metode i det pædagogiske arbejde er gennemgående, idet det altid er grundlaget for arbejdet med de øvrige fem pejlemærker.

Der blev afholdt to BUF refleksionsfællesskaber hhv. den 6. og den 12. maj 2014, som BUU var inviteret til at deltage i. På mødet den 6. maj deltog tre politikere, og på mødet den 12. maj deltog en politiker. Ved begge arrangementer deltog omkring 60 pædagoger, pædagogiske ledere og pædagogiske konsulenter. Forud for disse refleksionsfællesskaber havde alle de deltagende institutioner afholdt refleksionsfællesskab i deres egen institution, i deres klynge/netværk og i området.

BUF refleksionsfællesskab d. 6. maj 2014

Udgangspunktet for deltagernes refleksion var en pædagogisk praksisfortælling om drengen kaldet A. A er begyndt i vuggestuen igen, efter at have været hjemme med sin mor og sin lillebror i en periode. A's modersmål er andet end dansk og pædagogerne på stuen, der kender A, oplever at A's danske sprogtilenelse, er gået i stå pga. hans fravær fra institutionen. Pædagogen sidder sammen med A og leger. Hun

26-05-2014

Sagsnr.
2014-0103066

Dokumentnr.
2014-0103066-1

Sagsbehandler
Kim Stoltze Olsen

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
2146 7708

E-mail
kistol@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009288301

www.kk.dk

kalder ham for sjov ”Habibi”, hvilket han reagerer positivt på, og de leger en ordleg sammen. Legen udvikler sig, og de andre børn på stuen begynder at lege med, og kalder A og hinanden ”Habibi”. Senere på dagen bliver A utilfreds, da han skal have skiftet ble, men hellere vil lege. Han skælder ud på sit modersmål, men giver til sidst op, da han oplever ikke at blive forstået.

Efter episoden får pædagogen en god relation til A, og han begynder igen at tage det danske sprog til sig.

Pædagogens fortælling blev suppleret med lederens og en pædagogisk konsultants perspektiver.

Refleksioner over fortællingen

Deltagerne var inddelt i grupper med ca. 10 deltagere, hvor hver deltager fik en rolle at reflektere ud fra. Refleksionerne blev afsluttet med, at alle grupperne formulerede en række nye faglige opmærksomhedspunkter. Disse opmærksomhedspunkter blev – gennem interview med hhv. en områdechef, en direktør og en udviklingskonsulent fra forvaltningen med sprog som primært arbejdsfelt - suppleret med deres perspektiver på refleksionerne. Refleksionsfællesskabet blev afsluttet med interviews af to af de deltagende politikere.

På den baggrund rundedes refleksionsfællesskabet af med følgende opmærksomhedspunkter:

- At sprogarbejdet er et kraftfuldt redskab til at løfte de andre visioner (inklusion, integration, chancelighed)
- At inddrage og bruge modersmålet til at skabe tillidsfulde relationer – og stille værktøjer til rådighed for, hvordan man gør det.
- At reflektere over hverdagspraksis – hvad virker og hvorfor – at se på guldøjeblikke (øjeblikke med god relation) for at sætte sprogindsatsen tydeligere i spil.
- Flere efteruddannelsesmidler til decentral efteruddannelse, som er integreret i hverdagspraksis (aktionslæring).
- At der også er faglighed og læring i det ikke systematiserede sprogarbejde.
- At have fornyet opmærksomhed på, at få organiseret hverdagen, så der bliver tid til nærvær og ro omkring børnene – så de voksne er tilgængelige for at bringe sproget tydeligere i spil.’
- At sproget udvikler sig gennem relationer og i nærværet og at det giver ligeværdighed at blive forstået.

BUF-refleksionsfællesskabet den 12. maj 2014

Her blev der taget udgangspunkt i en praksisfortælling fra et fritidshjem, hvor en pædagog fortæller om en observation af en samtale

imellem en anden pædagog og et barn. Barnet er af anden etnisk herkomst (afrikansk). Barnet fortæller til pædagogen, at et andet barn (etnisk dansk), har fortalt ham, at han er født ud igennem sin mors røvhul. Pædagogen spørger barnet: ”Hvordan har du det med det?” Barnet svarer: ”Jeg er irriteret”. Pædagogen svarer: ”Er du ikke ked af det i stedet for irriteret?”. Barnet svarer: ”Nej jeg er irriteret!”. Pædagogen forsøger at forklare forskellen på at være irriteret og ked af det, idet hun tolker, at barnet må være ked af det.

Bagefter blev denne fortælling suppleret med lederens og en pædagogisk konsulenters perspektiver.

Refleksionerne over fortællingen

Refleksionerne over denne praksisfortælling ledte i grupperne frem til følgende opmærksomhedspunkter:

- Samtale er det stærkeste sprogpædagogiske redskab man har. Og en reel samtale indebærer fem replikskift.
- Vi vil bruge sproget som dannelsesværktøj, fordi sprogets grundtone hænger sammen med trivsel og derigennem formulerer de pædagogiske værdier og principper.
- Grundtonen er ikke nødvendigvis kun det talte sprog, det handler også om intentionen bag.
- Give børnene kompetencer til at bruge sproget kontekstsvarende – ved at være rollemodeller overfor børnene, men også overfor personalet og forældrene.
- For at styrke barnets udvikling er det vigtigt med en grundlæggende sprogforståelse i sammenhæng med barnets evne til at indgå i sociale relationer – derfor er det vigtigt at nuancere praksis ift. pejlemærket sprog.
- At personalet får skabt fælles forståelse af værdier og grundtone.
- Ledelse og medarbejdere skal turde være rammesættende for sproget – de skal ikke bare ’turde’, de er rammesættende, da det er deres arbejde, men det kræver en dialog- og refleksionskultur på institutionen.
- At styrke den enkelte institutions fortælling om sprog og skabe rum til refleksion.
- At få didaktiske overvejelser og refleksion over pædagogiske handlemuligheder.
- Vi vil invitere forældre og børn til være med til at definere grundtonen for at sikre barnets stemme og perspektiv i institutionens sprogarbejde.

Videre proces

Planen for det videre forløb er, at refleksionsfællesskaber som metode skal udrulles til alle dagtilbudsenheder i løbet af november 2014 til

januar 2015. Det vil ske ved at pædagogiske konsulenter underviser pædagogiske ledere i at facilitere refleksionsfællesskaber.

Ved årsskiftet vælges et nyt pejlemærke, som skal danne genstandsfelt for refleksionsfællesskaberne i 2015, hvor det er meningen, at alle dagtilbudsenheder deltager.